

Tilannekatsaus Unicefin lapsiystävällinen kunta -mallin etenemisestä ja päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnista

KH 23.05.2022 § 209
2121/00.04.02/2021

Joensuun kaupunki on mukana Unicefin hallinnoimassa Lapsiystävällinen kunta -mallissa (KH 03.06.2019 § 239). Työskentelylle on asetettu viisi tavoitetta vuosille 2022–2023 (KH 06.09.2021 §353). Ne ovat:

1. Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.
2. Tarjotaan maksuttomia harrastuksia lapsille ja nuorille eri alueilla
3. Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.
4. Lapsivaikutusten arviointeja toteutetaan kunnassa systemaattisesti.
5. Kunta ehkäisee syrjintää vaikuttamalla kuntalaisten asenteisiin

Työskentely on käynnistynyt kaikkien viiden tavoitteen osalta. Kaupungin henkilökuntaa on alettu perehdyttää lasten oikeuksiin, maksuttomien harrastusten kokonaisuuden rahoitusta on haettu sekä saatu ja yhdenvertaisuuteen liittyviä toimia on käynnistynyt varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.

Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönoton valmistelu on edennyt pilottivaiheeseen. Lapsivaikutusten arviointia pilotoidaan arvioimalla Hammaslahden uuden koulun tilaratkaisujen vaihtoehtoisia toteutusmalleja. Arviointiaineistona käytetään tutkimustietoa, hammaslahtelaisten lasten kuulemisen tuloksia sekä pilottiryhmän asiantuntemusta. Pilotti valmistuu ennen juhannusta ja tulos kirjataan koulun hankesuunnitelmaan.

Pilotin pohjalta laaditaan lomakkeisto ja ohjeistus erilaisten investointien ja päätösten lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamiseen. Lapsivaikutusten arviointi on tarkoitus ottaa systemaattiseen käyttöön vuonna 2023 lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lapsivaikutusten arviointi on osa laajempaa päätösten vaikutusten ennakkoarviointia. Kaupunginhallituksen kuluva vuoden talousarviossa on asetettu tavoitteeksi päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttöönotto kaupungin organisaatiossa. Valmistelu on aloitettu alkuvuodesta ja päätösten vaikutusten ennakkoarviointiprosessin sekä siihen liittyvien ohjeiden laatiminen on parhaillaan käynnissä. Kommentteja vammaisvaikutusten arviointiprosessiin pyydettiin jo valmisteluvaiheessa vammaisjärjestöiltä ja vammaisneuvostolta, koska vammaisvaikutusten arvioinnista ei ole olemassa valmiita malleja. Valmistelua jatketaan yhdessä eri toimialojen kanssa ja valmistelijoilta on tarkoitus kerätä kevään aikana kommentteja ohjelunoksesta ja lomakkeistosta. Yritysvaikutustenarviointilomaketta pilotoidaan kaupunkirakenteen toimialalla kevään ja kesän aikana. Kommenttien ja pilotoinnin myötä saatavien parannusehdotusten avulla ohjeita ja lomakkeita muokataan palvelemaan paremmin valmistelijoita.

Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttöönotto toteutetaan joustavasti loppuvuoden aikana tai alkuvuodesta 2023. Prosessi on kaupungilla uusi ja mikäli toiminnassa huomataan puutteita, korjataan toimintatapaa ja ohjeistusta kokemusten perusteella. Täysin yhtä ja oikeaa tapaa tehdä päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei ole vaan voimme yhdessä muodostaa oman Joensuun mallin.

Valmistelija: koordinaattori, hyvinvoinnin edistämisen palvelut ja kansliapäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.